

Homonimnost i sinonimnost u bosanskohercegovačkoj ojkonimiji

Sažetak: U radu se analizira problem koji u bosanskohercegovačkoj ojkonimiji uzrokuju homonimija, sinonimija i postupci preimenovanja ojkonima. Posebno se prilazi primjerima ojkonimske homonimije budući da se često jedan ojkonim javlja za više naselja što je prouzrokovalo ojkonimsku entropiju (prezasaćenost istih imena), a poslijedično i otežano snalaženje u prostoru zbog nedovoljne udaljenosti istoglasnih toponima. Rad donosi popis 360 ojkonima koji u bh. ojkonimiji bilježe dvije ili više pojavnosti na različitim lokalitetima. Predložena su i dehomonimizacijska rješenja kako bi se izbjegla istoimenost u ojkonimiji i korist olakšane komunikacije i snalaženja u prostoru. Dio rada ukazuje na problem ojkonimske sinonimije, odnosno na činjenicu da je potvrđena višeimenost u statusu ojkonimskih varijanti, što je najčešće posljedica ojkonimskih preimenovanja. Kontekstualno, rad ističe potrebu savremenoga monografskog prikaza imena mjesta u Bosni i Hercegovini, budući da su bh. ojkonimi često u procesu preimenovanja, da neki od njih nestaju, da uporedo nastajanju nova naselja, stalna ili privremena, etno-sela ili tzv. turističko-apartmanska naselja, zbog čega domaća ojkonimija nije u cijelosti definirana, sistematično opisana ni popisana.

Ključne riječi: alonimi, ojkonimi, homonimija, sinonimija, varijante, preimenovanja, onomastika

Uvod

Kada je početkom ruske invazije na Ukrajinu, odnosno početkom trećega mjeseca 2022. godine, bespilotna letjelica vojnog tipa i ruske proizvodnje, pala u hrvatski zračni prostor na području Jaruna u Zagrebu, ušavši iz smjera istoka prema zapadu, rađale su se različite interpretacije među kojima i hipoteza *lapsus calami* ili *error in procedendo*: da

se Hrvatska našla u opasnosti zbog pogreške u navigacijskome sustavu koji se odnosi na koordinate i putanju letjelice koja je, prema takvome tumačenju, krivo programirana pa je umjesto kod ukrajinskoga Yaruna u Žitomirskoj oblasti u Ukrajini, između Kijeva i Lavova, pala na zagrebački Jarun. Tako je princip *quod nocet, saepe docet* (što škodi, često podučava) potakao masovna istraživanja u polju ojkonimske homonimije. Počeci istraživanja su utvrđili interferiranje bosanskih i ukrajinskih ojkonima *Tuzla*, *Pale*, *Boljakov Potok* i dr., dok će ovaj rad bez pretenzija na širenje u studiju poredbene lingvistike, fokus imati na sistematiziranju domaćih onomastičkih rješenja na način da će opisati i popisati primjere ojkonimske homonimije i ojkonimske sinonimije u Bosni i Hercegovini, te ponuditi neka dehomonimizacijska rješenja. Korpus bosanskohercegovačkih ojkonima je oblikovan nad publikacijama *Sistemski/sustavni spisak općina i naseljenih mjesta Bosne i Hercegovine* (2013.), *Abecedni spisak naselja u SFRJ. Promene u sastavu i nazivima naselja za period 1948-1990* (1991.) i terenskim radom.

Istoimenost ili ojkonimska homonimija

U bosanskohercegovačkoj ojkonimiji se često nailazi na višeimenost denotata a razlozi su univerzalni obrasci u komuniciranju ljudi s okolinom, budući da su mjesta uglavnom imenovana prema geomorfološkim karakteristikama, odnosno prema položaju, obliku brda, polja ili korita rijeke uz koje su nastajali, prema izgledu zemljišta u odnosu na osunčanost ili od poprimljenog kolorita usjeva, prema dominantnome bilnjom ili životinjskom prisustvu, prema ljudima koji su to mjesto naselili i sl. Takav holistički pristup u imenovanju naselja je prouzrokovao ojkonimsku entropiju – prezasićenost istih imena, odnosno pojavu *jedan ojkonim za više naselja*, koja je za posljedicu izrodila otežano snalaženje u prostoru i ambiguitet u komunikaciji. Naime, ranije dok je radius čovjekova kretanja bio uzaniji, pojava homonimnih ojkonima nije predstavljala problem, pa se puk tek na lokalnoj razini osvrtao na jezičku praksi da u imenovanjima naselja vodi računa o udaljenosti istoglasnih toponima. To možemo potvrditi i u analizama bosanskih srednjovjekovnih toponima: „Zbog pretežitoga brdsko-planinskog karaktera,

karakteristike objekata su uglavnom bivale istovjetne pa su, s tim u vezi, i motivi nastanka imena često bivali identični, što je rezultiralo mnoštvom istoobličnih toponima. Međutim, takvi toponimi nisu dolazili u koliziju, jer su bivali udaljeni i radijusi dosega njihove poznatosti nisu se preklapali. Navedeno se može posvjedočiti poveljama kralja Tomaša od 22. augusta 1446. godine riječima: i selo Šćabњnicu i selo Gvoznicu i drugu Gvoznicu... i selo Lipovacь i selo drugi Lipovacь; i kralja Ostoje od 15. januara 1399. godine: Brъseчеvo, Mravinacь, Dulъgo, Malъkove i druge Malъkove. (Šabić 2017: 229) Isto potvrđuju i druga istraživanja:

U čapljinskom kraju nekada su bila dva sela s nazivom Hotanj. I, evo, što su učinili: jednom su ostavili naziv bez dodatka, a drugom su dodali atribut hutovski. On glasi Hotanj Hutovski. S Gradcom (Gracom) se drugačije postupilo: oba su dobili dodatke. Isto su učinili Stočani sa svoja dva Dola: jedan je samo Do, a drugi Ljuti Do. Konjičani su uradili također isto: Kula i Sokolova Kula. Ravanjci i Trebinjci imaju dva Luga, ali su jedan nazvali Jasenica Lug, kako ne bi bilo lutanja u identifikaciji. U trebinjskoj općini ima sedam toponima Do, ali samo jedan na području novoformirane općine Ravno nema dodatak koji bi ga pobliže označavao. Ostali su: Orahov Do, Kijev Do i Rupni Do u ravanskem kraju, a Brani Do, Dražin Do i Kremeni Do u trebinjskoj općini. (Pandžić 1999: 108)

Ovakva praksa razlikovanja sprovedena je i oblikovanjem antonimiskih ojkonima (dodavanjem atributiva *gornji*, *donji*, *mali*, *veliki*, *stari*, *novi*). Međutim, napustivši odrednicu lokalizma izostajala je i potreba za preciznijim određenjem. Primjerice, iako pripadaju korpusu hercegovačke toponimije „u ljubuškoj općini postoje toponimi Grab i Klobuk bez ikakvih dodataka, ali su i Trebinjci isto postupili. Udaljenost toponima je učinila svoje i s nazivom Sovići u Bekiji i Sovići u jablaničkome kraju“ (Pandžić 1999: 108-109). Tako na nacionalnoj razini, postoji šest ojkonima Gračanica (u općinama Bugojno, Gacko, Gračanica, Prozor-Rama, Trnovo, Živinice) i još pet u regionu: u Srbiji dvije (Ljubovija, Prijepolje), u Crnoj Gori (Andrijevica), u Hrvatskoj (Glina) i na Kosovu. Zbog brdsko-planinske domene, još je složenija situacija s ojkonimom *Kamenica*: deset je u Bosni i Hercegovini (Sarajevo-Vogošća, Ilijaš, Pale, Pale-Prača, Višegrad, Drvar, Zavidovići, Maglaj, Teslić, Čelinac), jedanaest u Srbiji (Koceljeva, Loznica, Valjevo, Kraguljevac,

Užice, Kraljevo, Gornji Milanovac, Aleksinac, Pantelej, Dimitrovgrad, Bojnik), dva u Sloveniji (Metlika, Sevnica), tri u Hrvatskoj (Lepoglava, Preseka, Sokolovac), dva na Kosovu (Zvečan, Leposavić). I ovakav vid interferencija u regionalnim ojkonomastikonima potvrđuju da su praktične potrebe za imenovanjem zarad lakše komunikacije i snalaženja u prostoru uslovile izvjesne opće norme ili univerzalne obrasce.

U nastavku slijedi tablični prikaz istoimenosti u bosanskohercegovačkoj ojkonomiji. Broj obuhvaćenih primjera i činjenica da mnogi od njih bilježe višestruka opetovanja, npr. ojkonom

Brda ima 13 pojavnica; Novo Selo i Slatina 12; Gradina i Odžak 11; Gradac 10; Kula 9; Kamenica, Kovačići i Potočani 8, itd., ukazuju na potrebu dehomonimizirajućih procesa. Problem dodatno usložnjava činjenica da se ponavljanja očituju unutar manjega radiusa, npr. na površini oko 1000 km^2 zabilježen je ojkonom Cerik na prostoru četiri općine: Brčko, Tuzla, Lukavac i Srebrenik; također ojkonomi Bukovica Mala i Velika nalaze se na 25 km zračne udaljenosti u općinama Dobojski i Derventa, što je nedovoljna udaljenost da se radijusi dosega njihove poznatosti ne preklapaju.

ojkonim	općina
Ada	Odžak, Vukosavlje
Agići	Derventa, Prijedor
Ajdinovići	Olovo, Višegrad
Alagići	Kakanj, Kreševo
Babići	Gračanica, Prijedor, Šipovo
Babin Do	Neum, Šipovo
Babin Potok	Donji Vakuf, Višegrad
Bajrići	Bihać, Cazin
Bakići	Olovo, Vlasenica
Baljci	Bileća, Tomislavgrad
Baljkovica	Sapna, Zvornik

ojkonim	općina
Bare	Busovača, Dobojski, Goražde, Hadžići, Jajce, Konjic, Posušje, Rudo, Visoko
Barice	Donji Vakuf, Sarajevo
Bastasi	Bosansko Grahovo/Grahovo, Drvar, Foča
Bašići	Bugojno, Gacko, Kakanj, Šekovići
Batkovići	Čajniče, Goražde, Nevesinje
Berkovići	Berkovići, Rogatica
Bešići	Milići, Visoko
Bijela	Brčko, Jablanica, Konjic, Višegrad

ojkonim	općina	ojkonim	općina
Bijele Vode	Zenica, Kakanj	Brda	Bugojno, Donji Vakuf, Drvar, Kalinovik, Kupres, Olovo, Rogatica, Srebrenik, Trnovo, Vareš, Velika Kladuša, Vlasenica
Bijelo Brdo	Derventa, Rudo	Brdo	Donji Vakuf, Mrkonjić Grad, Pale, Šipovo, Vitez
Bijelo Bućje	Teslić, Travnik	Brđani	Konjic, Prijedor, Šipovo, Tuzla
Bijelo Polje	Milići, Kakanj	Brezici	Derventa, Maglaj
Bila	Livno, Vitez	Brežičani	Donji Vakuf
Bistrica	Banja Luka, Fojnica, Gornji Vakuf-Uskoplje, Bosanska Gradiška/ Gradiška, Jajce, Prijedor Zenica, Žepče	Brežičani	Čelinac, Prijedor
Bjelogorci	Pale, Rogatica	Brezik	Brčko, Kalesija, Prnjavor, Srebrenik, Vareš
Blace	Konjic, Prozor-Rama, Višegrad	Brezje	Goražde, Rogatica, Lopare, Višegrad
Blagaj	Donji Vakuf, Kupres, Mostar	Brezovice	Čajniče, Pale, Srebrenica
Blatnica	Čitluk, Teslić	Brežani	Kakanj, Srebrenica
Blažuj	Sarajevo, Tomislavgrad	Brgule	Kladanj, Tuzla, Vareš
Blizanci	Čitluk, Istočni Stari Grad	Brnjica	Pale, Živinice
Bogdašići	Bileća, Višegrad	Broćanac	Neum, Posušje
Boljanovići	Trnovo, Kalinovik	Brod	Brčko, Foča
Borci	Jezero, Konjic	Brusnica	Lopare, Maglaj, Odžak
Borovac	Banovići, Rogatica, Sokolac, Višegrad	Bučići	Jajce, Novi Travnik
Borovnica	Prozor-Rama, Zavidovići	Bučje	Lopare, Srebrenica, Ustiprača
Boškovići	Goražde, Laktaši, Zvornik	Bukovac	Brčko, Derventa, Doboј, Bosanska Gradiška/ Gradiška
Botun	Fojnica, Kupres	Bukovica	Cazin, Kiseljak, Konjic, Laktaši, Tomislavgrad, Zenica
Božanovići	Kalinovik, Nevesinje	Bukovik	Breza, Sokolac
Božići	Bosanska/Kozarska Dubica, Fojnica, Novi Travnik, Prijedor, Srebrenica	Bukovlje	Kakanj, Konjic, Velika Kladuša
Brajići	Foča, Glamoč, Travnik	Bukva	Kreševo, Tešanj
Brjkovići	Foča, Travnik		
Brankovići	Rogatica, Žepče		

ojkonim	općina
Bulozi	Istočno Sarajevo, Rogatica
Bunar	Derventa, Dobretići
Caparde	Lukavac, Osmaci
Cerik	Brčko, Lukavac, Srebrenik, Tuzla
Cerovac	Tešanj, Trebinje
Cerovica	Neum, Bosanski Novi/ Novi Grad, Stanari
Crnaja	Cazin, Srbac
Crni Vrh	Čelinac, Konjic, Glamoč, Višegrad
Crnići	Čapljina, Kreševo
Crveno Brdo	Lukavac, Srebrenik
Crvica	Goražde, Srebrenica
Čanići	Tuzla, Šekovići
Čardak	Modriča, Zavidovići
Čelebići	Foča, Konjic, Livno
Čemernica	Fojnica, Ilijaš, Pale
Čifluk	Šipovo, Tešanj, Travnik, Visoko
Čitluk	Čitluk, Goražde, Bosanska/Kozarska Dubica, Posušje
Čuklić	Livno, Šipovo
Ćatići	Banovići, Visoko
Ćehajići	Donji Vakuf, Goražde
Derventa	Derventa, Milići
Devetaci	Kiseljak, Bosanski Novi/ Novi Grad
Do	Hadžići, Trebinje
Doboj	Doboj, Kakanj
Dobrinja	Jablanica, Modriča, Sarajevo
Dobrnja	Banja Luka, Tuzla
Dobro	Livno, Visoko

ojkonim	općina
Dobro Selo	Čitluk, Bosanski Petrovac, Bužim, Visoko
Doci	Kiseljak, Široki Brijeg
Dolac	Busovača, Glamoč, Travnik, Zavidovići
Dole	Kladanj, Ljubuški
Dolovi	Donji Vakuf, Konjic, Velika Kladuša, Olovo, Rudo, Trebinje, Visoko
Doljani	Bihać, Čapljina, Hadžići, Jablanica, Konjic
Domrke	Banja Luka, Gacko
Donje Selo	Goražde, Ilijaš, Konjic
Donji Gradac	Konjic, Široki Brijeg
Donji	Gradačac, Nevesinje
Lukavac	
Donji Zovik	Brčko, Hadžići
Dračevo	Čapljina, Trebinje
Dragovići	Hadžići, Ustiprača, Vareš
Dramištevo	Konjic, Nevesinje
Draževići	Ilijaš, Kiseljak, Vareš
Drijen	Derventa, Kakanj
Drugovići	Gacko, Laktaši
Dub	Hadžići, Rogatica
Dubnica	Kalesija, Milići
Dobočani	Ključ, Konjic, Trebinje
Dubočica	Ljubinje, Višegrad
Duboki	Ilijaš, Srebrenik
Potok	
Dubrave	Brčko, Glamoč, Bosanska Gradiška/Gradiška, Jajce, Kiseljak, Teslić
Dubravica	Čapljina, Neum, Vitez, Zavidovići
Dubravice	Bratunac, Konjic

ojkonim	općina
Dugo Polje	Kiseljak, Modriča, Srbac
Durakovići	Trnovo, Vlasenica
Dusina	Fojnica, Zenica
Duži	Neum, Trebinje
Džindići	Goražde, Sokolac, Visoko
Đakovići	Čajniče, Novi Travnik, Ustiprača
Đulići	Teslić, Zvornik
Fojnica	Fojnica, Gacko
Gaj	Goražde, Gornji Vakuf- Uskoplje, Kiseljak, Nevesinje, Srbac, Srebrenica
Gajevi	Brčko, Ilijaš, Prnjavor, Šamac
Gladovići	Srebrenica, Zenica
Glamoč	Glamoč, Goražde
Glamočani	Laktaši, Srbac
Glavica	Bosanska Krupa, Glamoč, Velika Kladuša
Glavice	Bugojno, Sanski Most
Glogova	Bratunac, Višegrad
Glogovac	Bijeljina, Cazin
Glumina	Neum, Zvornik
Golo Brdo	Bijeljina, Bugojno, Skender Vakuf/Kneževvo
Golubovići	Rogatica, Velika Kladuša
Gomionica	Banja Luka, Kiseljak
Gomjenica	Prijedor, Teslić
Gora	Kakanj, Vogošća
Gorica	Čapljina, Grude, Prozor- Rama, Šipovo, Zenica
Gorice	Brčko, Sanski Most
Gornja Bioča	Hadžići, Ilijaš

ojkonim	općina
Gornja	Ribnik, Šamac
Slatina	
Gornje Selo	Nevesinje, Zavidovići
Gornji	Gradačac, Nevesinje
Lukavac	
Gornji Zovik	Brčko, Hadžići
Gostovići	Konjic, Zavidovići
Govedovići	Kakanj, Trnovo
Grab	Ljubuški, Trnovo, Trebinje
Grablje	Busovača, Ljubinje
Grabovac	Čelinac, Velika Kladuša
Grabovica	Doboj, Kotor Varoš, Nevesinje, Olovo, Tomislavgrad, Vlasenica, Žepče
Grabovik	Goražde, Fojnica, Rudo
Gračanica	Bugojno, Gacko, Gračanica, Prozor-Rama, Trnovo, Živinice
Gradac	Derventa, Hadžići, Kakanj, Kiseljak, Ljubinje, Foča, Neum, Pale, Posušje, Ustiprača
Gradina	Banja Luka, Derventa, Cazin, Gacko, Fojnica, Kalinovik, Prijedor, Travnik, Velika Kladuša, Vlasenica, Zenica
Grbavica	Brčko, Šipovo
Grbići	Sokolac, Trebinje
Greda	Bosanska Gradiška/ Gradiška, Ljubuški, Šipovo
Grude	Grude, Hadžići
Guvna	Donji Vakuf, Travnik

ojkonim	općina
Hadrovci	Kiseljak, Kotor Varoš, Sanski Most, Oštara Luka
Hadžići	Goražde, Hadžići, Ilijaš, Ključ, Novi Travnik, Visoko
Hamzići	Čitluk, Trnovo, Višegrad
Hasići	Glamoč, Ključ
Hodžići	Bileća, Kakanj, Vareš
Hozići	Glamoč, Bosanski Novi/ Novi Grad
Hrasno	Busovača, Novo Sarajevo, Kakanj
Hum	Bugojno, Foča, Trebinje
Humac	Bugojno, Gornji Vakuf- Uskoplje, Ljubuški
Ilidža	Sanski Most, Sarajevo
Ivica	Bugojno, Kiseljak, Ljubinje
Jablan	Donji Vakuf, Laktaši
Jablanica	Bosanska Gradiška/ Gradiška, Jablanica, Lopare, Maglaj, Tešanj, Trnovo, Višegrad
Jabuka	Foča, Gacko, Grude, Sokolac, Ustiprača
Jagodići	Bugojno, Goražde
Janjići	Zenica, Rudo
Jarovići	Goražde, Rogatica
Jasen	Ilidža, Trebinje, Vlasenica
Jasenica	Bosanska Krupa, Čapljina, Gradačac, Mostar, Srebrenik, Trebinje
Jasenik	Gacko, Konjic
Jasenje	Bosanska/Kozarska Dubica, Teočak
Jasik	Pale, Prnjavor, Sokolac

ojkonim	općina
Javor	Busovača, Kakanj, Šekovići
Jelačići	Jablanica, Kladanj, Trnovo, Višegrad
Jelah	Bratunac, Tešanj
Jeleč	Foča, Hadžići
Jelići	Višegrad, Gornji Vakuf-Uskoplje
Jelovci	Han Pijesak, Pale
Jezero	Bihać, Jezero, Kakanj, Kalinovik, Konjic, Vukosavlje
Johovac	Bijeljina, Doboј
Johovica	Velika Kladuša, Bosanski Novi/Novi Grad
Jošanica	Foča, Konjic, Tomislavgrad
Jugovići	Gacko, Nevesinje
Jusići	Šipovo, Trebinje, Zvornik
Kadarići	Ilijaš, Vareš
Kalac	Bileća, Goražde
Kalajevo	Lukavac, Prijedor
Kamen	Čajniče, Glamoč, Goražde, Rogatica
Kamenica	Drvar, Ilijaš, Maglaj, Pale, Teslić, Višegrad, Vogošća, Zavidovići
Kamenice	Braza, Jajce
Karačići	Rogatica, Srebreica
Karaula	Ilijaš, Kakanj
Karići	Donji Vakuf, Jajce, Vareš
Karovići	Čajniče, Trnovo, Ustiprača
Kasapovići	Novi Travnik, Zenica
Kazagići	Goražde, Kiseljak
Kijevo	Sanski Most, Trnovo
Kiseljak	Kiseljak, Srebrenik, Tuzla, Zvornik

ojkonim	općina	ojkonim	općina
Klanac	Kakanj, Trnovo	Kozice	Gornji Vakuf-Uskoplje, Stolac
Klek	Sarajevo, Prozor-Rama	Krajkovići	Konjic, Trebinje
Klisa	Bihać, Zvornik	Kratine	Foča, Vitez
Klisura	Fojnica, Višegrad	Krčevine	Busovača, Kiseljak, Ilijaš, Vareš, Vitez
Klobuk	Ljubuški, Trebinje	Krivaja	Cazin, Prijedor, Zavidovići
Ključ	Gacko, Ključ	Križevici	Olovo, Zvornik
Kokorina	Gacko, Mostar	Krstac	Čajniče, Jablanica, Teočak
Kola	Banja Luka, Goražde	Kruščica	Jajce, Kalinovik, Vitez
Kolakovići	Kalinovik, Foča, Olovno	Kruševica	Lukavac, Ljubinje
Komar	Donji Vakuf, Travnik	Kruševo	Foča, Olovo, Stolac
Komari	Kreševo, Lukavac	Kučići	Kakanj, Trebinje
Kondžilo	Kakanj, Visoko	Kućice	Hadžići, Zavidovići
Konjevići	Bratunac, Goražde, Kladanj	Kukavice	Kupres, Rogatica
Konjsko	Posušje, Trebinje	Kula	Bihać, Bugojno, Busovača, Gacko, Konjic, Rudo, Sokolac, Travnik, Zenica
Kopači	Ustiprača, Visoko	Kulina	Derventa, Kalesija, Vlasenica
Kopljevići	Mrkonjić Grad, Rogatica	Kuljani	Banja Luka, Bosanski Novi/Novi Grad
Koprivna	Modriča, Sanski Most, Zenica	Kunosići	Ilijaš, Vareš
Korita	Bileća, Bosansko Grahovo/ Grahovo, Ilijaš, Tomislavgrad	Kupres	Busovača, Kupres
Koritnik	Breza, Višegrad	Kusače	Han Pjesak, Sokolac
Kostajnica	Doboj, Konjic	Kuta	Foča, Kalinovik
Kotezi	Bugojno, Trebinje	Kute	Gornji Vakuf-Uskoplje, Kupres, Prozor-Rama
Kovačevac	Busovača, Jezero	Kuti	Bileća, Sokolac
Kovačevci	Derventa, Donji Vakuf, Cazin, Glamoč	Lađevci	Čajniče, Čelinac
Kovači	Kiseljak, Goražde, Rudo, Tomislavgrad, Živinice	Lađevići	Bileća, Ilijaš
Kovačići	Bijeljina, Kalinovik, Kladanj, Nevesinje, Novi Travnik, Olovo, Trebinje, Zenica	Lendići	Gračanica, Jajce
		Lepenica	Rogatica, Tešanj
		Liješće	Brod, Srebrenica

ojkonim	općina
Lipa	Bihać, Kreševo, Livno, Tomislavgrad
Liplje	Kotor Varoš, Zvornik
Lipnik	Ilijaš, Istočni Stari Grad, Gacko
Lipovac	Čelinac, Srebrenica
Lipovice	Kalesija, Lopare
Liskovac	Cazin, Bosanska Gradiška/Gradiška
Lisovići	Srebrenik, Trnovo
Lokve	Hadžići, Čapljina, Foča
Lončari	Busovača, Donji Žabar, Gacko, Usora
Loznica	Bratunac, Višegrad
Loznik	Visoko, Zenica
Lug	Bugojno, Derventa, Jablanica, Kiseljak, Prozor-Rama, Tomislavgrad, Trebinje
Luka	Ilijaš, Bosansko Grahovo/Grahovo, Gacko, Konjic, Nevesinje, Srebrenica, Srebrenik
Lukavac	Brčko, Lukavac, Trnovo
Lukavica	Istočno Sarajevo, Milići, Gračanica, Lopare
Luke	Hadžići, Čajniče, Pale, Vareš
Lužani	Gornji Vakuf-Uskoplje, Bosanska Gradiška/Gradiška, Derventa, Prnjavor, Sanski Most
Lužine	Fojnica, Šipovo
Ljeskovica	Drvvar, Žepče
Ljeskovik	Srebrenica, Ustiprača
Ljubina	Ilijaš, Foča

ojkonim	općina
Mačkovanac	Gornji Vakuf-Uskoplje, Bosanska Gradiška/Gradiška, Lopare
Mahala	Breza, Osmaci, Rogatica
Majdan	Mrkonjić Grad, Fojnica, Zavidovići
Majevac	Doboj, Šipovo
Maleševci	Bosansko Grahovo/Grahovo, Ugljevik
Malešići	Ilijaš, Gračanica, Zvornik
Malo Polje	Han Pijesak, Mostar
Margetići	Novi Travnik, Sokolac
Marini	Prijedor, Oštara Luka
Markovići	Goražde, Kiseljak, Šekovići
Maslovare	Kotor Varoš, Bosanski Novi/Novi Grad
Mašići	Bosanska Gradiška/Gradiška, Ustiprača
Medojevići	Ilijaš, Sokolac
Međeda	Bosanska/Kozarska Dubica, Sapna, Višegrad
Melina	Banja Luka, Dobretići
Memići	Čelinac, Kalesija
Mihaljevići	Bratunac, Busovača
Milanovići	Bugojno, Ustiprača
Milići	Banovići, Milići
Milino Selo	Lopare, Lukavac
Miljanovci	Kalesija, Usora
Miljevići	Istočno Sarajevo, Bosanska Gradiška/Gradiška, Zavidovići
Miljkovići	Velika Kladuša, Mostar
Mitrovići	Stanari, Zavidovići
Močioci	Sarajevo Stari Grad, Šipovo

ojkonim	općina	ojkonim	općina
Modran	Bijeljina, Derventa	Orahovice	Bileća, Goražde
Mokro	Konjic, Pale	Orahovljani	Donji Vakuf, Mrkonjić Grad
Mokronoge	Drvar, Tomislavgrad	Orahovo	Breza, Foča, Rogatica, Travnik
Moševići	Ilijaš, Neum	Orašac	Bihać, Novi Travnik, Prozor-Rama, Travnik, Visoko
Motike	Banja Luka, Drvar	Orašje	Doboj, Orašje, Prnjavor, Tuzla
Mračaj	Bosansko Grahovo/ Grahovo, Bugojno, Gornji Vakuf-Uskoplje, Prnjavor, Žepče	Osječani	Goražde, Zavidovići
Mrakovo	Ilijaš, Jablanica	Osoje	Posušje, Tuzla, Vareš
Mramor	Kakanj, Tuzla	Osojnica	Doboj, Zenica
Mušići	Kalinovik, Višegrad	Osredak	Cazin, Gornji Vakuf-Uskoplje, Krupa na Uni, Srebrenica, Stanari, Vareš, Zenica
Nehorići	Pale, Sokolac	Ostrožac	Cazin, Jablanica
Novi Grad	Bosanski Novi/Novi Grad, Odžak	Oštra Luka	Orašje, Oštra Luka
Novo Selo	Bijeljina, Brod, Donji Vakuf, Bosanska Gradiška/Gradiška, Kupres, Odžak, Prnjavor, Sokolac, Šamac, Tešanj, Zenica, Zvornik	Pale	Pale, Srebrenica
Obadi	Kalinovik, Srebrenica	Palež	Srebrenica, Višegrad
Odžak	Bugojno, Ilijaš, Hadžići, Glamoč, Kupres, Livno, Nevesinje, Odžak, Ustiprača, Višegrad, Vlasenica	Paljike	Fojnica, Prozor-Rama, Visoko
Olovo	Kupres, Olovo	Papratno	Foča, Kakanj
Omanjska	Doboj, Usora	Pavlovac	Banja Luka, Pale
Omerovići	Tomislavgrad, Višegrad	Pavlovići	Dobretići, Kakanj
Orah	Bileća, Rudo, Ravno, Vareš	Peći	Bosansko Grahovo/ Grahovo, Ključ, Srebrenica
Orahova	Bosanska Gradiška/ Gradiška, Kotor Varoš	Petrovići	Istočno Novo Sarajevo, Olovo, Šekovići, Trebinje
Orahovica	Hadžići, Konjic, Lukavac, Srebrenica, Zenica, Žepče	Pijavice	Trebinje, Višegrad
		Pirići	Bratunac, Bugojno, Vitez
		Piskavica	Banja Luka, Gračanica
		Plahovići	Zenica, Kladanj
		Plane	Han Pjesak, Tuzla

ojkonim	općina
Planinica	Bugojno, Vareš
Ploča	Gornji Vakuf-Uskoplje, Prozor-Rama
Pločnik	Doboj, Kalinovik
Pobrđani	Donji Vakuf, Bosanska/ Kozarska Dubica, Kostajnica
Podgaj	Rogatica, Srebrenica, Tomislavgrad
Podgora	Breza, Milići, Lopare, Fojnica
Podgorje	Banovići, Bileća, Mostar, Višegrad
Podgradina	Glamoč, Livno
Podgrađe	Gornji Vakuf-Uskoplje, Nevesinje, Foča
Podgreda	Glamoč, Livno
Podhum	Konjic, Livno
Podkraj	Glamoč, Travnik
Podosoje	Bileća, Kotor Varoš, Ravno, Srebrenica, Šipovo
Podovi	Drvar, Sanski Most, Travnik
Poljana	Tuzla, Velika Kladuša
Poljani	Kakanj, Kreševo
Poljanice	Travnik, Vareš, Višegrad
Polje	Busovača, Derventa, Cazin, Velika Kladuša
Poljice	Drvar, Doboj, Foča, Kakanj, Lukavac, Maglaj
Ponikve	Čajniče, Velika Kladuša
Ponor	Olovio, Pale
Popovići	Ilijaš, Glamoč, Kalinovik, Prnjavor
Potkraj	Breza, Donji Vakuf, Kiseljak, Livno, Široki Brijeg
Potoci	Istočni Drvar, Mostar

ojkonim	općina
Potočani	Bugojno, Dobojski, Livno, Novi Travnik, Odžak, Prnjavor, Tešanj, Zvornik
Presjeka	Nevesinje, Višegrad
Prhinje	Breza, Trebinje
Pridvorci	Gornji Vakuf-Uskoplje, Nevesinje, Trebinje
Prijevor	Bileća, Kladanjski
Priluk	Zavidovići, Živinice
Prisika	Dobretići, Donji Vakuf
Prisoje	Bileća, Foča, Goražde, Tomislavgrad, Višegrad
Prjavor	Kalesija, Prnjavor, Vitez
Prolog	Livno, Ljubuški
Prosjek	Prnjavor, Ravno
Pržine	Bosansko Grahovo/ Grahovo, Gacko
Radiovići	Visoko, Zenica
Radojčići	Maglaj, Travnik
Radonjići	Pale, Travnik, Vareš
Radoševići	Srebrenica, Vareš
Rakitnica	Rogatica, Trnovo
Rakova Noga	Ilijaš, Kreševo
Rakovac	Bratunac, Bosanski Novi/ Novi Grad, Pale, Srbača
Rakovica	Ilijaš, Bosanska/Kozarska Dubica
Ramići	Banja Luka, Hadžići
Rasavci	Donji Vakuf, Prijedor
Rasovac	Tuzla, Trebinje
Rastićevo	Donji Vakuf, Kupres
Raševo	Milići, Šekovići
Raškovići	Goražde, Milići
Ratkovići	Čelić, Goražde, Kreševo, Srebrenica

ojkonim	općina	ojkonim	općina
Ravna	Jablanica, Maglaj	Sokolac	Sokolac, Šipovo
Ravne	Kladanj, Kotor Varoš, Vareš	Sokolovići	Rudo, Sokolac
Ravni	Gacko, Mostar	Solakovići	Ilijaš, Busovača, Kiseljak
Resnik	Hadžići, Višegrad	Sopotnica	Kakanj, Goražde
Ribnica	Kakanj, Zavidovići	Sovići	Grude, Jablanica, Mostar
Rijeka	Foča, Olov, Trnovo, Višegrad, Vitez	Srđevići	Gacko, Livno
Risovac	Bosanski Petrovac, Jablanica	Srednje	Ilijaš, Pale
Rosulje	Bugojno, Gornji Vakuf- Uskoplje, Pale, Tešanj	Stanovi	Brčko, Doboј
Rudine	Glamoč, Sokolac	Staro Selo	Donji Vakuf, Glamoč, Kalesija
Rujnica	Cazin, Zavidovići	Stojčići	Kreševo, Olov
Runjići	Glamoč, Travnik	Stojkovići	Kiseljak, Konjic, Novi Travnik, Foča
Samari	Vareš, Zvornik	Stolac	Bugojno, Gacko, Stolac, Višegrad
Sase	Srebrenica, Višegrad	Strane	Busovača, Kalinovik, Pale
Sedlari	Goražde, Trebinje	Stražbenica	Banovići, Kupres
Seferovci	Bugojno, Gornji Vakuf- Uskoplje, Bosanska Gradiška/Gradiška, Srbac	Stubica	Busovača, Ljubuški
Selišta	Berkovići, Bileća, Sokolac	Studenci	Ljubuški, Nevesinje, Teslić
Selište	Fojnica, Jajce, Mostar, Srbac, Šekovići, Žepče	Stupari	Kladanj, Lukavac, Mrkonjić Grad, Šekovići
Seljani	Konjic, Rogatica	Sudić	Čajniče, Ilijaš, Rogatica
Seoce	Breza, Kakanj	Suha	Bratunac, Zavidovići, Živinice
Seoci	Gornji Vakuf-Uskoplje, Jajce, Vareš	Suhača	Livno, Bosanski Novi/ Novi Grad, Sanski Most
Seona	Banovići, Novi Travnik, Srebrenik	Suhopolje	Bijeljina, Doboј
Seonica	Konjic, Tomislavgrad	Sultanovići	Donji Vakuf, Zvornik
Slatina	Čajniče, Donji Vakuf, Foča, Goražde, Jablanica, Laktaši, Oštra Luka, Sanski Most, Srebrenica, Teslić, Tuzla	Suvaja	Bosanski Petrovac, Bosanska/ Kozarska Dubica
		Svinjarevo	Kiseljak, Visoko
		Šabanci	Goražde, Ilijaš, Trnovo
		Šabići	Trnovo, Velika Kladuša
		Šahinovići	Čelinac, Kiseljak

ojkonim	općina
Šatorovići	Brčko, Rogatica
Šehovci	Mrkonjić Grad, Sanski Most
Šenkovići	Novi Travnik, Sokolac
Šerići	Jajce, Zenica, Živinice
Šetići	Rogatica, Zornik
Ševarlige	Doboj, Bosanska/ Kozarska Dubica
Šibovi	Kotor Varoš, Mrkonjić Grad
Šići	Bugojno, Tuzla
Škulje	Lukavac, Vareš
Šip	Pale, Višegrad
Šlivovo	Banja Luka, Rogatica
Šušnjari	Derventa, Laktaši
Tetima	Derventa, Tuzla
Tisovac	Doboj, Tuzla
Tišina	Domaljevac, Zenica
Todorići	Bileća, Šipovo, Trebinje
Tolisa	Modriča, Orašje
Toplica	Kiseljak, Srebrenica
Trešnjevica	Kalinovik, Konjic
Trn	Laktaši, Široki Brijeg, Velika Kladuša
Trnovac	Bosanska Gradiška/ Gradiška, Novi Travnik
Trnovica	Bileća, Kalinovik, Zvornik
Trnovo	Kladanj, Mrkonjić Grad, Šekovići, Trnovo
Trnjaci	Bijeljina, Brčko
Trusina	Berkovići, Konjic, Nevesinje
Turalići	Kakanj, Kladanj, Novi Travnik
Turići	Busovača, Travnik

ojkonim	općina
Turija	Bihać, Konjic, Lukavac
Turjak	Bosanska Gradiška/ Gradiška, Višegrad
Turkovići	Fojnica, Pale, Sokolac
Tutnjevac	Srebrenik, Ugljevik
Ugarci	Bosansko Grahovo/ Grahovo, Trebinje
Ulice	Brčko, Zvornik
Uništa	Bosansko Grahovo/ Grahovo, Višegrad
Vagan	Glamoč, Rudo, Šipovo
Vakuf	Bosanska Gradiška/ Gradiška, Lopare
Varošiste	Rogatica, Žepče
Vedro Polje	Bosanski Petrovac, Bugojno
Velika Njiva	Ilijaš, Šekovići
Velino Selo	Bijeljina, Čelić
Vidovići	Bosansko Grahovo/ Grahovo, Visoko
Vihovići	Kalinovik, Mostar
Vilusi	Banja Luka, Bosanska Gradiška/Gradiška
Vinište	Konjic, Žepče
Višnjevo	Gacko, Travnik
Višnjica	Ilijaš, Milići, Kiseljak
Vitkovići	Bratunac, Goražde
Vlahovići	Ljubinje, Pale, Travnik, Ustiprača, Višegrad
Vojskova	Bosanska/Kozarska Dubica, Odžak
Voljevac	Gornji Vakuf – Uskoplje, Fojnica
Vranduk	Doboj, Zenica
Vraneši	Goražde, Sokolac

ojkonim	općina	ojkonim	općina
Vranići	Goražde, Travnik	Zabrdje	Kiseljak, Kotor Varoš, Konjic, Milići, Ugljevik
Vranovići	Gračanica, Kladanj, Zenica	Zaglavica	Drvar, Glamoč
Vranjevići	Mostar, Foča	Zagoni	Bijeljina, Bratunac
Vranjska	Bileća, Bosanska Krupa	Zagorice	Konjic, Rogatica, Visoko
Vražići	Čelić, Sokolac	Zagrađe	Milići, Kakanj, Kladanj, Rudo, Sokolac, Travnik
Vrba	Gacko, Glamoč	Zalužje	Bratunac, Nevesinje
Vrbanja	Bugojno, Sarajevo	Zasavica	Dobretići, Šamac
Vrbica	Bileća, Goražde, Žepče, Jajce, Livno	Zaselje	Vitez, Kotor Varoš, Travnik
Vrela	Visoko, Tešanj, Zvornik	Zaseok	Bosansko Grahovo/ Grahovo, Zvornik
Vrelo	Rogatica, Cazin, Šekovići	Zastinje	Gornji Vakuf-Uskoplje, Livno
Vrhovina	Kalinovik, Konjic, Sokolac	Završje	Goražde, Kiseljak
Vrhopolje	Sanski Most, Zenica	Zaborište	Brod, Velika Kladuša
Vršani	Bijeljina, Prnjavor, Tuzla	Zidine	Ustiprača, Tomislavgrad
Vrtoče	Bosanski Petrovac, Milići	Zlokuće	Bugojno, Kakanj
Vrutci	Iljaš, Sokolac	Zubovići	Dobretići, Foča, Ustiprača
Vučevvo	Gacko, Foča	Zukići	Kalesija, Konjic, Živinice
Vučipolje	Bugojno, Posušje	Žabljak	Livno, Tešanj
Vukotići	Olovio, Zenica	Željevo	Trebinje, Foča
Vukovići	Sarajevo, Milići, Dobretići, Ravno	Živinice	Derventa, Živinice, Kneževo
Zaborani	Kalinovik, Konjic, Nevesinje	Župa	Drvar, Trebinje

Dehomonimizacija ojkonima

Zatvoreni toponomastikoni ne trpe istoimenost iz najprostijega razloga: zadovoljenja komunikacijske funkcije jezika. Naime, zbog globalizacijskih razloga, težnje ka većoj povezanosti i međuvisnosti svih unutar-državnih dijelova na užem, kao i savremenoga svijeta na širem planu, zbog npr. potreba svjetskoga poštanskog prometa u cjelini ili potreba najrazljičitijih navigacijskih sustava, istoimenost u ojkonimiji može prouzročiti velike probleme. Budući da bosanskohercegovačka ojkonimska

nomenklatura još uvijek nije u cijelosti opisana ni popisana, a nije ni u cijelosti definirana budući da nastaju nova naselja, privremena i stalna, etno-sela i tzv. turističko-apartmanska naselja, potrebno je istaknuti potrebu za formiranjem komisije koja će se baviti ovim pitanjima u nastojanju dehomonimizacije ojkonima, na način da se postojećim ojkonimima pridruži diferencijalni element ili izvrši preimenovanje.

Pored ustaljenoga načina oblikovanja antonimijskih ojkonima (tipa Dolenje Jezero i Gorenje Jezero), problem ojkonimske homonimije u Sloveniji su riješili načinom sintagmatskoga proširivanja ojkonima, ili je denotatu u početku pridružen deskriptivni element kako bi se izbjegla istoimenost, npr. Beli Potok pri Frankolovem i Beli potok pri Lembergu; Bezovje nad Zrečami i Bezovje pri Šentjurju; Bistrica ob Dravi, Bistrica ob Sotli i Bistrica pri Tržiču; Blatnik pri Črmočnjicah i Blatnik pri Črnomlju; Jezerce pri Dobjem i Jezerce pri Šmartnem; Jugorje i Jugorje pri Metliki; Kal nad Kanalom, Kal pri Dolah i Kal pri Krmelju; Kamni Vrh, Kamni Vrh pri Ambrusu i Kamni Vrh pri Primskovem; Klanec, Klanec pri Gabrovki, Klanec pri Komnu i Klanec pri Kozini; Kočno, Kočno ob Ložnici i Kočno pri Polskavi; Kot na Pohorju, Kot ob Kolpi, Kot pri Damlju, Kot pri Prevaljah, Kot pri Rakitnici, Kot pri Ribnici i Kot pri Veliki Slevici, itd.

Iako je ovakav način imenovanja suprotan principu jezičke ekonomije, jasno je da između dviju suprotstavljenih sila koje djeluju u jeziku, ipak prednost treba dati komunikacijskim potrebama (koje zahtijevaju što veći broj jedinica i što specifičnijih) ispred prirođene ljudske inertnosti i težnje za manjim naporom, ako ojkonime, i uopće toponime, shvatimo kao jezički skup znakova koji nam omogućuju snalaženje u prostoru.

Višeimenost ili ojkonimska sinonimija

Tokom prikupljanja građe atestirana je neujednačenost imena naselja na kartografskim prikazima ili u monografijama određenih oblasti, na način da je potvrđena višeimenost, odnosno da je zabilježeno više imena za isti ojkonim. Ta pojava, kada nekoliko toponima označuje

isti toponomastički sadržaj, nazvana je *toponomastičkom sinonimijom* (Šimunović 1971: 41). Pojavu ojkonomastičke varijante su mogli izazvati višestruki razlozi, primjerice:

1. razvoj jezika;
2. jezička šarolikost (utjecaj adstrata i dijalekata);
3. interferencija različitih imena za isti objekt unutar administrativno-geografskih toponomastičkih sistema;
4. jezička politika (ideološki uvjetovane promjene).

Zahvaljujući razvoju znanosti i tehnologije, danas je dostupan i izrazito detaljan kartografski prikaz nekoga područja, pa je jednostavno pratiti koji je objekt imenovan a koji to nije. Ujedno je teško zamisliti da je u prošlosti, zbog otežane komunikacije i uvida u teren, dolazilo do višestrukih propusta u imenovanju, od neimenovanja (netoponima) do višestrukoga imenovanja, kada se npr. „značajni i vrlo istaknuti zemljopisni objekti nalaze na presječištima nekoliko okolišnih toponomastički organiziranih skupina, pa se nerijetko događalo da ti objekti nose istovremeno nekoliko različitih naziva“ (Šimunović 1971: 41). Ponekad su se razlike svodile tek na gramatičke kategorije, (ne)provođenje glasovnoga zakona ili djelovanje analogije prema pučkome nahođenju. Tako se često nailazilo na višeimenost denotata koja se izražava pluralnim ili singularnim gramatičkim kategorijama. „Ova vrsta varijacija ima objašnjenje ne samo u toponomastičkoj opravdanosti nego i u semantičkoj vezi s geografskim objektom. Tako su pluralnim likovima često nazivani objekti koji se sastoje iz više dijelova (npr. jednom sam čula *Huntušini kuci* – nekoliko stijena u obliku zasebnog uzvišenja koje mještani zovu *Huntušin kuk*) ili potesi s više vlasnika (svaki *Cijepac* i u složenim nazivima ispitanici ponekad nazivaju *Cijepci*)“ (Hadžimejlić 1987: 91). Isti je slučaj s ojkonimom Žitomislići kojemu u literaturi i zemljovidima supostoji singularni oblik Žitomislić. „Ovaj drugi oblik unijeli su kartografi povodeći se za nazivom naselja kakav je u uporabi stanovnika okolice Žitomislića, a i uopće Hercegovine“ (Pandžić 1999: 105).

Neke su ojkonimske varijante rezultat ispravaka pravopisnih pogrešaka, jer su u puku analogijom nastajali različiti oblici. Npr. „Ramljani (Prozorani) imali su naselje koje se zvalo do 1981. godine Međpotocje, a

sada je to Meopotočje. Miloš Okuka (1983) bilježi ovo selo kao složenicu Međupotočje (među + potočje), ali navodi da u pučkoj komunikaciji ono glasi Meopotočje. Evo još nekoliko primjera u kojima se ogleda odudaranje pučkog nazivlja od standarda: Ivanci > Ivanke, Heljдови > Heldovi, Donja Vast > Donja Vas, Donji Višnjani > Done Višnjane, Gornji Višnjani > Gorne Višnjane, Kućani > Kućane. Vjerojatno je naziv Međpotočje (Medjpotočje) održavan administrativnom logikom po kojoj je jednom nešto napisano za svagda napisano“ (Pandžić 1999: 109).

Međutim, da su u administrativnim i drugim vrelima zapisivani i iskrivljeni oblici, šireći tako pogrešne ojkonime, svjedoči primjer *Trebinje* po „Općem šematizmu Katoličke crkve u Jugoslaviji“ (1975), *Trebimlja* po „Imeniku mesta u Jugoslaviji“ (1973) i „Stanovništvo Bosne i Hercegovine – narodnosni sastav po naseljima“ (1995), ili primjer „dva naselja koje ljubuški puk nije zvao onako kako je to bilo u knjigama. Svi su zvali *Grljeviće Grljevićima*, a ipak tako nije bilo u knjigama službeno, već je stavljen *Grleviči*. Drugo naselje je bilo zavedeno kao *Predgrađe*, a to nije nikakvo predgrađe, jer se ne naslanja na grad *Ljubuški*. Od godine 1981. službeno je usvojeno *Grleviči*, a *Predgrađe* je *Pregrade“* (Pandžić 1999: 109).

Da bi se riješila višeimenost ojkonima koja opterećuje komunikacijsku funkciju jezika, neophodna je njihova standardizacija. Međutim, i u procesu njihova standardiziranja javljaju se problemi zbog sučeljavanja dvaju stanovišta: „na jednoj strani insistira se na oznakama prema govoru datog areala, a na drugoj se zastupa označavanje realija prema normama standardnog jezika“ (Tanović 2009: 73). Sve to svjedoči da je proces mijenjanja ojkonima, u administraciji i naročito u živoj riječi, prilično složen i da zahtijeva izvjesno *vrijeme koje prati višeimenost istoga objekta*, što samo po sebi uzrokuje probleme na komunikacijskoj razini. Dok su izvornim govornicima poznati modeli ojkonima i apelativni odreditelji, drugima će bilo kakve administrativne ili jezičke izmjene zamogliti, narušiti ili sasvim onemogućiti onomastičku obavijest. Iako, „osnovni cilj svake komunikacije, pa tako i one u kojoj sudjeluju imena (onomastička komunikacija) jest točno razumijevanje odaslane poruke. Gotovo svako preimenovanje rezultira višeimenosću,

a višeimenost krnji onomastičku obavijest, a katkad i onemogućuje komunikaciju. Dijakronijsku smo višeimenost naslijedili i protiv nje se ne možemo boriti, ali smo zato odgovorni za svako neopravdano današnje mijenjanje imena naseljima“ (Frančić 1998: 456). S tim u vezi, u sljedećem će potpoglavlju biti riječ o problemima koje uzrokuje preimenovanje ojkonima, a koje, pored toga što ima odraz na imenski sistem, ostavlja trag i na društvenu zbilju.

Ojkonimska preimenovanja

Varijantno ime za neki objekt u literaturi se katkad naziva *alonimom*, i definirano je vodećim izazovom sinhronijske kontrastivne toponimije, budući da su alonimi često predmet rasprave i neslaganja. Pored toga što je alonim definiran kao „varijantno ime određenog objekta“ (Šimpraga, Frančić 2019) definiciji se pridaje „dva ili više endonima u različitim jezicima za isti objekt“ (usp. Mandola 2012: 150), što odgovara prirodi trostandardne jezičke situacije u Bosni i Hercegovini i njezine burne prošlosti koja svjedoči smjene mnogih okupatora, religija, kultura i jezika, koji su ostavljali tragove u svestranome životu pa tako i u jeziku. Smjene upravnih režima uglavnom su bile praćene i promjenama u imenskome sistemu, i takve su promjene bile ideološki uvjetovane. U ovakvim slučajevima, preimenovanja ojkonima su posljedica jezičke politike, i to je samo po sebi očekivano ako se uzme u obzir da su ojkonimi spomenici nacionalne prošlosti. Međutim, kao nacionalni spomenici oni trebaju biti identifikacijski znak koji se ustaljuje, „prenosi i nasleđuje, neovisno o povjesnim promjenama i migracijskim gibanjima“ (Brozović-Rončević 2003: 53), biti postojanima i ne podlijegati stalnim promjenama koje prate historijska i politička previranja, tim više što česta preimenovanja narušavaju temeljnu funkciju imenovanja – identificiranje ljudi i prostora, odnosno neometano međuljudsko komuniciranje na određenome prostoru.

Nakon izražene društvene geneze koja počiva na demografskim, psihološkim, političkim, religijskim i sociokulturnim promjenama na određenome terenu, odnosno, nakon akumuliranih protivrječja i prijepora, obično se preispituje i sam sistem vrijednosti kada, po kauzalnosti,

dolazi do preimenovanja ojkonima pa čak i do stvaranja novih. Tako je, tokom devedesetih godina XX st., s obnavljanjem samostalnosti, na teritoriji Bosne i Hercegovine djelovanje spomenutih okolnosti i faktora bilo vrlo izraženo, što je prouzrokovalo snažan val službenoga, ideološki i politički motiviranog preimenovanja naselja. Posljedično, nastala su dvojna imena za ista naselja, koja su nastala entitetskom podjelom prijeratnih općina. Utjecaj jezičke politike pri izboru ojkonimskih oblika u jeziku ne može se smatrati opravdanim. Administrativne i jezičke intervencije su narušile onomastičku obavijest. Žitelji naselja, izravni korisnici imena, u živoj riječi se najčešće nisu povodili za takvim oštrim intervencijama u njihov zavičajni idiom. Ipak, situacija je prouzrokovala niz ojkonimskih varijanti, mnoštvo knjiških imena uz ona prava „živa“ imena koja su u praksi prakticirana, dosta službenih uz neslužbena, s imenima koja su svojom formom sve više udaljavala od zavičajnoga idioma. Promjene su izvršene elidiranjem, infiltriranjem, supstitucijom ili revitaliziranjem cijelog ojkonima ili jedne sastavnice, ili stvaranjem posve novih ojkonima.

1. elidiranje ojkonimijskih sastavnica, npr. Bosanska Gradiška > Gradiška; Bosansko Petrovo Selo > Petrovo; Bosansko Grahovo > Grahovo; Titov Drvar > Drvar; Cerik Hrvatski > Cerik; Muslimanske Dubrave > Dubrave; Srnice Muslimanske > Srnice; Gornji Islamovac > Islamovac; Rašljani Muslimanski i Rašljani Srpski > Rašljani; Breške Hrvatske i Breške Muslimanske > Breške;

Kada je Skupština SFRJ, na sjednici Saveznog vijeća (15. 3. 1988.) usvojila Zakon o jedinstvenoj evidenciji prostornih jedinica (Službeni list SFRJ 18/88), pomenutim je zakonom utvrđena *Jedinstvena evidencija prostornih jedinica*. Spisak naselja je izrađen na osnovu spiskova dobijenih od republičkih odnosno pokrajinskih zavoda za statistiku. Statistika je ispratila sve promjene kod naselja bilo da se radi o promjeni naziva, promjeni koja je nastala uslijed spajanja ili pripajanja naselja, pripajanja dijelova naselja već postojećim naseljima, ili formiranja novih¹. Međutim promjenama izrazitu čestotnost su bilježili primjeri koji su svjedo-

¹ usp. *Abecedni spisak naselja u SFRJ. Promene u sastavu s nazivima naselja za period 1948-1990*. Savezni zavod za statistiku, 1991: 457-561.

čili preimenovanja principom uklanjanja nacionalnoga predznaka u ojkonimima kako bi se zanijekao sastav pučanstva, npr. Cerik Hrvatski > Cerik; Muslimanske Dubrave > Dubrave; Srnice Muslimanske > Srnice; Gornji Islamovac > Islamovac; Rašljani Muslimanski i Rašljani Srpski > Rašljani; Breške Hrvatske i Breške Muslimanske > Breške (Službeni list NRBIH, 17/55; Službeni list SRBIH 28/81, 33/81).

Ovakva se politika preimenovanja nastavila i devedesetih godina prošloga stoljeća, svjedočeći ratno i poslijeratno vrijeme.

Politiku preimenovanja u Republici Srpskoj obilježuju pokušaji prikrivanja odnosno minimaliziranja pojave općebosanskog identiteta i materijalnih označitelja koji upućuju na njega. Sukladno tome, preimenovana su naselja koja su prije rata u nazivu imala pridjev „bosanski“. Premda se iz diskursa dijela bošnjačke strane može zaključiti da je posrijedi pokušaj poistovjećivanja odrednica „bosanski“ i „bošnjački“ - što se donekle nazire i u nazivu jezika bošnjačkog naroda - „bosanski jezik“ - pokušaji da se ospori izbacivanje pridjeva „bosanski“ iz imena općina u Republici Srpskoj pozivanjem na vitalni nacionalni interes bošnjačkog naroda odbaćeni su odlukama Ustavnog suda BiH (AP-2821/09) (Raos 2010: 7).

U drugim primjerima je reducirano ime koje je nametnuto u razdoblju SFRJ iz ideoloških razloga, načinom javnoga (ko)memoriranja. To se prije svega odnosilo na ojkonime preko kojih je utvrđen odnos između pojedinca i kolektiva kojemu on pripada, konkretno na gradove koji su u doba SFRJ imenovani „Titovima“ što je bila posljedica i jezičke politike budući da su ojkonimi motivirani imenom jugoslavenskoga maršala planski raspoređeni u svakoj od bivših republika i autonomnih pokrajina: Titograd (Crna Gora), Titov Drvar (Bosna i Hercegovina), Titov Veles (Makedonija), Titov Vrbas i Titovo Užice (Srbija), Titova Korenica (Hrvatska), Titova Mitrovica (Kosovo), jednako kao što su planski i sustavno brisani po raspadu SFRJ-a, kada je u procesima obnavljanja samostalnosti i teritorijalne reorganizacije, tekao i proces preimenovanja te su ojkonimi vraćeni na oblike iz predjugoslovenskoga razdoblja.

2. dodavanje ojkonimijskih sastavnica: Goražde (dio) > *Srpsko Goražde* (1994-2004) > *Novo Goražde* (od 2005); Sarajevo (dio) >

Srpski Grad Sarajevo (1993-1995) > *Srpsko Sarajevo* (1996-2005)
> *Istočno Sarajevo* (od 2005); *Sanski Most* (dio) > *Srpski Sanski Most* > *Oštra Luka; Gornji Vakuf* > *Uskoplje-Gornji Vakuf*

Ojkonimi su prošireni atributom kojim se apostrofira sastav pučanstva, odnosno teritorijalna pripadnost u postdejtonskoj Bosni i Hercegovini. U ovome tipu preimenovanja, najjače se očituje „praksa imenovanja što je smjerala jačanju identitetsko-teritorijalnog označavanja i razgraničavanja. Riječ je o pridjevanju naziva „srpski“ općinama koje su pri-pale Republici Srpskoj ili su novoformirane od dijelova općina koje su postale dijelom tog entiteta. Međutim, pridjev „srpski“ u imenu te općine (Srpski Sanski Most) proglašen je neustavnim odlukom Ustavnog suda BiH 2004. (U-44-01-O). Tom su odlukom protuustavnima proglašeni i nazivi *Grad Srpsko Sarajevo, Srpski Drvar, Srpski Mostar, Srpsko Goražde, Srbinje, Srpski Ključ, Srpska Kostajnica, Srpski Brod, Srpska Ilijada, Srpsko Novo Sarajevo, Srpski Stari Grad i Srpsko Oraše*“ (Raos 2010: 7). Dakle, iako su najdrastičnija preimenovanja ostvarena na području Republike Srpske zbog pokušaja da se administrativno promijene sva imena koja u strukturi imaju atribut *bosanski*, što je neprijeporno jedinstven slučaj da se sistemski briše svaki trag imena države kojoj se službeno pripada, na nacionalno mješovitim područjima, u službenoj upotrebi su najčešće dvojna imena, „dakle ona koja za isto naselje istodobno rabe i Hrvati i Bošnjaci. Najpoznatiji je primjer Uskoplja, povijesnoga naselja u središnjoj Bosni koje je u doba osmanlijske vlasti preimenovano u *Gornji Vakuf* i to je ime opstalo tijekom trajanja SFRJ. Sadašnje je službeno ime *Uskoplje-Gornji Vakuf*², te ga Hrvati u neformalnoj komunikaciji nazivaju Uskoplje, a Bošnjaci i dalje *Gornji Vakuf*“ (Brozović-Rončević 2003: 58, 61).

3. supstitucija jedne sastavnice dvočlanih ojkonima: *Bosanski Brod* > *Srpski Brod* > *Brod*; *Bosanska Dubica* > *Kozarska Dubica*; *Bosanska Kostajnica* > *Srpska Kostajnica* > *Kostajnica*; *Bosanski Novi* > *Novi Grad*; *Dubrave Hrvatske* > *Donje Dubrave*; *Vlaška*

² Godine 2001. odlukom visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini, Wolfganga Petritscha, izvršeno je preimenovanje i ubličen službeni naziv *Gornji Vakuf*-*Uskoplje*.

Mahala > Posavska Mahala; Volar Latinski > Gornji Volar; Volar Srpski > Donji Volar

I ovaj je tip preimenovanja realiziran s intencijom da se zaniječe raniji sastav pučanstva, i bio je najučestaliji način preimenovanja u sastavu i nazivima naselja u SFRJ u periodu 1948-1990. Npr. Bosanska Jagodina > Donja Jagodina i Gornja Jagodina; Bradići Muslimanski > Bradići Donji; Bradići Hrvatski > Bradići Gornji; Živinice Hrvatske > Donje Živinice; Dubrave Hrvatske > Dubrave Donje; Gornje Dubrave i Hrvatske Dubrave > Dubrave Gornje; Grabovica Muslimanska > Grabovica Donja; Grabovica Hrvatska > Grabovica Gornja; Obodnica Muslimanska > Obodnica Donja; Obodnica Hrvatska > Obodnica Gornja; Pasci Hrvatski > Pasci Donji; Pasci Muslimanski > Pasci Gornji; Srnice Srpske > Donje Srnice; Špionica Muslimanska > Špionica Donja; Špionica Hrvatska > Špionica Srednja; Špionica Srpska > Špionica Gornja; Božinci Katolički > Gornji Božinci; Bukovica Katolička > Bukovica Velika; Dubravice Katoličke > Dubravice Donje; Ledenica Katolička > Donje Ledenice; Ledenica Muslimanska > Gornje Ledenice; Islamovac Muslimanski > Gornji Islamovac; Vlaška Mahala > Posavska Mahala; Volar Latinski > Gornji Volar; Volar Srpski > Donji Volar (Službeni list SRBIH, 28/81, 33/81; Službeni list NRBIH, 17/55)

Dok se u prvome velikom valu ovakvih preimenovanja nastojalo neutralizirati ojkonime, u postdejtonskome valu, ojkonimi su usvajali novi teritorijalni atribut, uglavnom po nacionalnome kriteriju: Bosanski Brod > Srpski Brod; Bosanska Dubica > Kozarska Dubica; Bosanska Kostajnica > Srpska Kostajnica > Kostajnica; Bosanski Novi > Novi Grad.

4. dinastičko preimenovanje: *Duvno* > *Tomislav Grad*

Ustavni sud je Odlukom o dopustivosti i meritumu broj U 3/04 od 27. 5. 2005. godine (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine 58/05) istakao da Zakon o promjeni naziva naseljenog mjesta Duvno i općine Duvno u Tomislavgrad (Službeni list SRBiH 33/90) nije u suprotnosti s Ustavom Bosne i Hercegovine. Time je uspomena na *pólis Illyriké* koju je čuvala ojkonim Duvno (*Delminium* ‘polje’), koji se smatra glavnim gradom Delmata, postao dijelom povijesti. Legendarnim kazivanjem na polju

pokraj Duvna je okrunjen prvi hrvatski kralj Tomislav, odakle je potekla ideja o preimenovanju u *Tomislavgrad*. Međutim, iako je Tomislav općeprihvaćeni prvi hrvatski kralj, sve do danas ne postoji sigurni pokazatelji da to jeste. Prvi za kojeg postoji dokaz da je okrunjen je Držislav. Tako problem počiva u neegzaktnim interpretacijama i inerciji, a na uštrbu tradiciji.

5. revitalizacija historijskoga ojkonimijskog lika: *Novi Travnik* > *Pucarevo* > *Novi Travnik*; *Foča* > *Srbinje* > *Foča*

Grad je utemeljen 1949. godine pod imenom *Novi Travnik* da bi 1981. godine bio preimenovan u Pucarevo po Đuri Pucaru, partizanskoj heroju iz Drugoga svjetskog rata. Historijski ojkonim *Novi Travnik* službeno je vraćen 1990. godine, nakon uspostave demokratske vlasti. S druge strane, Foča je srednjovjekovni bosanski toponim atestiran u srednjovjekovnim administrativno-pravnim tekstovima, vjerovatno antroponijskoga porijekla, izведен od hipokoristika Hotko, odnosno složenoga imena Hotimir ili Hodimir, kao i mnogi srodnici toponimima na različitim slavenskim područjima (Hoča u Metohiji, Hotkovo u Raškoj i sl.). Službene su vlasti vjerovatno iz neznanja a pod sumnjom da ojkonim ima orijentalnu etimologiju izvršile preimenovanje u *Srblje*, u intenciji isticanja etničnosti (usp. Loma 1998).

6. stvaranjem novih ojkonima za naselja koja su nastala segregacijom – administrativnim odvajanjem jednoga dijela ranijega naselja: Ključ (dio) > *Ribnik*; Sanski Most (dio) > *Oštra Luka*; Bosanska Krupa (dio) > *Krupa na Uni*

Budući da je Dejtonskim sporazumom došlo do unutarnje reorganizacije, samo definiranjem međuentitetske granice, podijeljeno je 28 općina, načinom da su im krojene nove granice, dok su od dijelova preostalih starih općina u drugom entitetu stvorene nove općine.

Prvi pokušaj sređivanja onomastičkoga meteža bio je manevar državnoga Ustavnog suda 2011. godine, pri rješavanju pitanja Zakona o jedinstvenom matičnom broju (ZJMB) koji zbog administrativno-prvanih razloga može sadržavati samo jedno ime mjesta, odnosno naselja. ZJMB je usvojen i objavljen 2001. godine (Službeni glasnik BiH 32/01), i u

njemu se Članom 5. određuje deset registracijskih područja za vođenje registra JMB uz navođenje naziva pojedinih mjesta za svako područje u oba entiteta. ZJMB je izmijenjen i dopunjjen 2008. godine (Službeni glasnik BiH 63/08), ali Član 5. nije mijenjan. Međutim, Narodna skupština Republike Srpske je 2009. godine usvojila Zakon o teritorijalnoj organizaciji Republike Srpske (Službeni glasnik RS 69/09), te su Članom 5. istaknute općine koje teritorijalno čine Republiku Srpsku, čiji se pojedini nazivi razlikuju od naziva mjesta iz Člana 5. ZJMB. Ustavni sud je u kasnijoj odluci zahtijevao da registracijska područja u osporenom zakonu budu određena isključivo aktualnim zakonskim nazivima općina i gradova. *Odlukom o dopustivosti i meritumu* broj U 3/11 od 27. maja 2011. godine (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine 63/11) „Ustavni sud zaključuje da član 5 Zakona o jedinstvenom matičnom broju nije u skladu sa članom I/2 Ustava Bosne i Hercegovine zbog toga što sadrži nazine općina u Republici Srpskoj koji nisu u skladu sa njihovim nazivima utvrđenim pozitivnim entitetskim Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Republike Srpske koji je donesen u okviru ustavne nadležnosti entiteta. Ustavni sud međutim, zaključuje da su odredbe člana 5 Zakona o jedinstvenom matičnom broju u skladu sa čl. I/1, I/3, III/1 i III/3a) Ustava Bosne i Hercegovine jer ovim odredbama nisu utvrđivani već samo preuzeti nazivi pojedinih općina iz entitetskih zakona koji su bili na snazi u vrijeme donošenja osporenog zakona. Dakle, nije došlo do uplitanja u ustavnu nadležnost entiteta da utvrđuje nazine općina na svojoj teritoriji.“ Odlukom se nalaže Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine da usvoji neophodne zakonske izmjene u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja Odluke. Ovaj rok je istekao 8. 2. 2012., a neophodne zakonske izmjene nisu usvojene.

Iako je neusklađenost ostala odlika bosanskohercegovačke ojkonimije, postoje primjeri koji ukazuju na njihovo usuglašavanje. Tako se u Federaciji Bosne i Hercegovine općeprihvaćeno koriste toponimi *Gornji Vakuf–Uskoplje* i *Prozor–Rama*³. Međutim, da nije sav problem

³ Do 1995.godine naziv općine bio je „Rama“ u skladu sa Zakonom o promjeni naziva općine „Prozor“ u naziv „Rama“ („Narodni list HR HB“, broj 13/94) a raniji naziv općine (od drugog svjetskog rata) bio je „Prozor“. Sadašnji naziv općine Prozor–Rama ima službeni status u skladu sa Odlukom visokog Predstavnika od 1995.godine u

u ojkonimiji na prostoru Republike Srpske svjedoči i makrotoponim – ime kantona/županije sa sjedištem u Livnu koju Hrvati imenuju *Hercegbosanskom županijom*, a Bošnjaci Livanjskim kantonom. Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je na sjednicama održanim 20. 11. 1997. i 19. 2. 1998. godine, donio Presudu kojom se utvrđuje da „odredbe čl. 4, 8, 9. i 78. Ustava Hercegbosanske županije (Narodne novine Hercegbosanske županije 3/96), nisu u skladu s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Utvrđuje se da je član 11. Ustava Hercegbosanske županije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.“ Danas se koristi neutralno ime *Kanton 10.*

Zaključak

Prije imenovanja, a naročito preimenovanja naselja, iznimno je važno proučiti njegovu historiju, a s prijedlogom (novog) imena istražiti mjesni govor, etimologije, fonetske, prozodijske i morfološke promjene mogućeg ojkonima, njegov odnos prema etniku, ktetiku i drugim (naročito susjednim) ojkonimima. Važnost takvoga izučavanja se očituje u tome što čestoča ojkonima, veza s imenovanim objektom s obzirom na radijus njegove poznatosti, može prouzrokovati entropiju i otežati onomastičku komunikaciju. Međutim, budući da imena uglavnom nastaju spontano u govoru, zbog čega su historijski i društveno uvjetovana, postojanje ojkonima u jeziku i govoru nije identično. Integrirani u aktivnome leksiku, ojkonima kao jezičkoga podsustava je malo, pri tome se često neki ojkonim javlja za više naselja, ali se uporedo i neki ojkonimi javljaju u više varijanti. Prva situacija posljedično izaziva imensku entropiju. U ovome radu su utvrđena višestruka opetovanja u ojkonimiji Bosne i Hercegovine, pa se donosi popis 360 ojkonima koji bilježe dvije ili više pojavnosti na različitim lokalitetima. Tako ojkonim Brda ima 13 pojavnica; Novo Selo i Slatina 12; Gradina i Odžak 11; Gradac 10; Kula 9; Kamenica, Kovačići i Potočani 8, itd., što ukazuje na potrebu dehomonimizirajućih procesa, naročito zato što se ponavljanja očituju unutar manjega radijusa.

službenoj korespondenciji, u nazivima svih institucija, ustanova, preduzeća, ispostava i dr. u općini Prozor – Rama, te i na kantonalmom i federalnom nivou.

Druga situacija koja pravi opterećenje u domaćoj onomastičkoj situaciji tiče se učestaloga preimenovanja ojkonima. Ojkonime treba mijenjeti tek onda kada za to postoje opravdani i neophodni razlozi, budući da se njihovom korekcijom i preinakom, modificira cijeli imenski sistem određenoga kraja ili zajednice, a tako i jezička riznica. Imena su povijesni glasnogovornici koji izravno svjedoče o svojim imenovateljima i, iznimno, o preimenovateljima. S tim u vezi, preimenovanja ojkonima u Bosni i Hercegovini su otvorila prostor za analizu na koji način domaća zajednica vrednuje povijesni značaj prošlih događaja i njihov identitet-ski potencijal. Iz te se perspektive da zaključiti da su nebriga i fetišizacija u službi (jezičke) politike, bili razlozima višestrukih preimenovanja na terenu Bosne i Hercegovine, osobito u poratnome periodu, odnosno posljednjih desetljeća XX st., kada su promjene cjeloga ojkonimijskog lika, promjene intenziteta pojedinih leksičko-semantičkih sastavnica, ili promjene svedene na asocijativno-konotativnome planu, ojkonimskoj varijanti davale snažan emocionalni naboј zbog poslijeratnih posljedica i trauma. Preimenovanja su se najčešće odnosila na uklanjanje nacionalnoga predznaka u nekim ojkonimima kako bi se zanijekao sastav pučanstva. Na rijetkim dijelovima se očituje tolerancija i sklonost kompromisnim rješenjima. U sređivanju onomastičkoga meteža ponekad su uključeni državni Ustavni sud i visoki predstavnik.

Izvori:

Sistemski/sustavni spisak općina i naseljenih mjesta Bosne i Hercegovine 2013.

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za statistiku FBiH, Republički zavod za statistiku RS, Sarajevo

Abecedni spisak naselja u SFRJ. Promene u sastavu i nazivima naselja za period 1948-1990, 1991. Savezni zavod za statistiku SFRJ, Beograd

Literatura:

Brozović-Rončević, Dunja (2003): „Ojkonimska preimenovanja na području Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije nakon god. 1990.“, *Wiener Slawistischer Almanach*, Sonderband 57, 53-64.

- Čilaš Šimpraga, Ankica, Frančić, Andjela (2019): „Pogled u hrvatsku onomastičku terminologiju“, *Konvergencie a divergencie v proprialnej sfére. 20. slovenská onomastická konferencia*, Bratislava, Slovačka, 29-43.
- Frančić, Andjela, Milica Mihaljević (1997–1998): „Antonimija u hrvatskoj ojkonimiji“, *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, 23 – 24, Zagreb, 77–102.
- Frančić, Andjela (1998): „Preimenovanje naselja i (onomastička) komunikacija“, *Filologija* 3/31, 451-458.
- Frančić, Andjela (2019): „Granice među antroponimijskim kategorijama“, *Onomastica* 63, 51-65.
- Hadžimejlić, Jasna (1987): „Mikrotoponimija trebinjske Lastve“, *Onomatološki prilozi* VIII, SANU, Beograd, 63-215.
- Mandola, Małgorzata (2012): „French exonyms for Polish toponyms“, *The Great Toponymic Divide. Reflections on the definition and usage of endonyms and exonyms*, ed. Paul Woodman, Warsaw, 127-153.
- Pandžić, Jerko (1999): „Hercegovačka imena i nazivlje“, Naklada Kosinj, Zagreb
- Raos, Višeslav (2010): „Politike teritorijalnosti u BiH“, *Političke analize* 1/4, 6-10.
- Šabić, Indira (2017): „Antroponimija i toponimija bosanskoga srednjovjekovlja“, Dobra knjiga, Sarajevo
- Šimunović, Petar (1971): „Iz obalne toponomastičke sinonimike“, Čakavska rič I/2, 41-50.
- Tanović, Ilijas (2009): „Mikrotoponimi na prostoru Sarajeva“, u *Govor grada Sarajeva i razgovorni bosanski jezik*, ur. Omerović, Mirela. Slavistički komitet, Sarajevo, 73-90.

Homonymy and Synonymy in the oikonyms of Bosnia and Herzegovina

Abstract: This paper deals with the place names of Bosnia and Herzegovina. In the first part the autor analyse homonyms in Bosnian oikonymy. The paper highlights 360 oikonyms that have two or more occurrences in different localities, and highlights the problems it causes in communication and orientation. In the second part points to the problem of synonymy – to the fact that there are several names for the same ojkonym in Bosnia and Herzegovina, which is a consequence of renaming in its oikonymy. The third part of the paper consists the analysis of reasons and types of renaming. Contextually, paper emphasizes the need for a contemporary monographic presentation of place names in Bosnia and Herzegovina.

Key words: allonyms, oikonyms, homonymy, synonymy, variants, renaming

Izjava autora o nepostojanju sukoba interesa i poštivanju općih etičkih kodeksa:

Autor potvrđuje da ne postoji nikakav stvarni ili mogući sukob interesa vezan za ovaj tekst te da je tekst napisan u skladu s etičkim kodeksima prema preporukama COPE (Committee of Publishing Ethics).